

בשכ"ו
לשטרי
התשע"ה
ליצירה

ד'
ניסן

אל גינת אגוז

פרשת
צו
שבת הגדול
גיליון 763

עלון שבועי בהוצאת עמותת בית כנסת גינת אגוז רמת חן נתניה

לראות באיבי הנחל לראות הפרחה הגפן

פרשת צו-ושבת הגדול

מעיונות יואב/ הרב יואב שוכר הי"ו

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו" -
רש"י מפרש: אין צו אלא זירוז מיד ולדורות, אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז, במקום שיש חסרון כיש והעולה באה לכפר על ההרהורים, ולומדים מן המילה 'עולה' שכן ההרהורים עולים במחשבה של האדם מיום שיש לו חסרון כיש, ואין בידו להקריב קרבן עולה יעסוק בתורת העולה כמו שכתוב "ונשלמה פרים שפתינו" כלומר שאפילו שיש לו חסרון כיש ואין לו להקריב קרבן יזדרז ויעסיק בענייני קרבנות.
וכתוב פעמיים עולה: (א) עולה על ההרהורים שעלו (ב) עולה שמקריב לכפר על חטאיו.

וכדי להבין כיצד אדם שלומד תורת העולה זה יהיה לרצון לפני ה' כאילו הקריב קרבן עולה ממש, מביא בעל החת"ס סופר מה שכתוב במסכת חולין (ה/ב) על הפסוק 'אדם ובהמה תושיע ה' אלו בני אדם שהם ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה' הענין כשהאדם מבטל דעתו ורצונו לרצון השי"ת - לעומת זה נותנים לו דעת מן השמים.
ורש"י מפרש שהם חכמים כאדם הראשון ומשימים עצמם כבהמה שמכניעים עצמם ולא אמר מחוכמים אלא לשון ערומים, להמשיל עניות שמישים עצמו כבהמה.

"ולבש הכהן מזי בד ומכנסי בד" - מדי לשון מידות, שלבוש האדם יהיה מידות טובות, ומתוך הלבושים ילמד שכל שמעשהו יהיה מדוד ודווקא בגדים מבוד, שבו יוצא גימטריא 6 ורומז על שש מידות שהם: חסד, גבורה, תפארת, נצח, יסוד והוד. וכאשר הכהן לובש את הבגדים מתעורר בכל בגד לתקן ולהתפלל על עם ישראל שיהיו מתוקנים במידות ובמעשים טובים.

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו" -
רש"י מפרש: אין צו אלא זירוז וזה שבת הגדול שמזרזים בו עם ישראל לקראת חג הפסח, שהוא חג החירות שכתוב 'ולא יכלו להתמהמה' שכן לא ניתן להם להתעכב במצרים כמו שנאמר אצל יוסף ויריצוהו מן הבור'..

עם ישראל מזדרז בניקיון הבית מן החמץ אבל בעיקר צריך לנקות את החמץ מן הלב ששם שורש כל המידות הרעות של קנאה, תאוה וגאווה לבטל אותם כמו שמבטלים את החמץ שאם לא כן אדם שיש בו מידות כאלה כאילו כופר בה' יתברך, כיון שהכל מאיתו יתברך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל.
והבדיקה נעשית ע"י נר לרמז 'כי נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן' ועיקר גאולתם של בני ישראל זה יציאת מצרים שיצאו ממקום של טומאה ונדכחו וזכו לקבל תורה, ככה אנו מתנקים מכל הטומאה כדי לזכות לקבל תורה. ולכן התחיל ה' בדיבר הראשון 'אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים' שזה רומז על עבודת של האדם לתאוותיו.

ומספרים ביציאת מצרים כל הלילה ולילה זה רומז על הגלות שהיא כמו לילה לעם ישראל ועד שנצא מהגלות שזה עלות השחר שכתוב 'אז יבקע כשחר אורך'.

ואדם חייב לראות את עצמו כאילו הוא עצמו יצא ממצרים וכאשר אנו מבינים שכל הפעולות שנקטנו בגשמיות וברוחניות זה הכל הכנה לגאולה אז נזכה כולנו לקבל את התורה בחינת 'נעשה ונשמע' ונשליך את כל החכמות החיצוניות שכן אמר רבי נחמן לא יכלו עם ישראל לקבל תורה עד אשר השליכו את כל החכמות החיצוניות שלהם שכן מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו במצרים.

ואנו צריכים להזדרז כי אין הרבה זמן ופסח בפתח, וקרבן עולה בא לכפר על המחשבה וצריך שהכל יעשה בכוונה שלמה בלב ובנפש, שלא יהיה בחינת 'ובשפתי כבדוני ולבו רחק ממני' אלא פיו ולבו שוים וניעשה כולנו אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, בשתי בתי, לב, שלא יהיה בבית חמץ.

וצריך לספר את ענין הגאולה כיון שאנחנו מכירים את סיפור יציאת מצרים ויכולים מכח ההרגל לקרוא את ענין ההגדה מצות אנשים מלומדה אבל צריכים התעוררות הרבה כדי לחוש ביציאת מצרים, וצריך הכל לשאול כמו שרמזו בגמרא מסכת קידושין מא': אמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה - הותרה לו. סלקא דעתך? אלא נעשית לו כהיתר.

אמר רבי אבהו משום רבי חנינא נוח לו לאדם שיעבור עבירה בסתר ואל יחלל שם שמים בפרהסיא, ולא ח"ו הותרה לו אלא נעשית לו כהיתר. ואמר זאת רק הונא כדי להרחיק אדם מן העבירה.

ובגמרא ע"ז י"ט: מכרזו רבי אלכסנדר: מאן בעי חיי? מאן בעי חיי? כנוס ואתו כולי עלמא לגביה, אמרי ליה: הב לן חיי, אמר להו: "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה... וגו'".

לכן רמז על קרבן עולה שהוא כל הלילה עד הגאולה עד הבוקר שכתוב 'בוקר וידע ה' את אשר לו'.

יהי רצון שנוכה לדעת ולהבנה שהכל אחד כמ"ש "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" וכל ברואי עולם יבינו שהכל מאיתו יתברך ואין עוד מלבדו.

שבת - שלום !!

טור זה נתרם, לעילוי נשמת המנוח ר' שלום בוסאי זצ"ל.
תנצב"ה. ולעילוי נשמת המנוח רפאל בן מאיר מגדלי ז"ל.
תנצב"ה.

"אל גינת אגוז"

עורכים: עו"ד יאיר בוסאי הי"ו.
הרב יואב שוכר הי"ו.

חברי המערכת המייסדים: הרב חיים בוסאי, זצ"ל. רפי מגדלי ז"ל. מזל אושרת שער ז"ל.

כתובת המערכת: הנוטע 1 נתניה (יאיר בוסאי)

פקס: 09-8829751 אי מייל: yairus@gmail.com

ניתן לשלוח חומר בקובץ WORD.

שבת הגדול

מידי שנה אנו חוזרים ושואלים את השאלה: מדוע נקראת השבת שלפני הפסח "שבת הגדול"? השם שבת הוא כידוע שם נקבה והיינו צריכים לומר שבת הגדולה.

בקריאת ההפטרה מוזכר "יום ה' הגדול" התשובה המקובלת היא: כידוע שלשבת זו, שלא כמו לארבעת הפרשיות, אין קריאה מיוחדת בתורה אלא הפטרה מיוחדת בלבד. והפסוק המסיים את הפטרת השבת מסוף ספר מלאכי, הנבואה האחרונה בספרי הנביאים, הוא: "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". ולכן השבת שבה קוראים את הפסוק שבו המילה 'הגדול' נקראת: שבת הגדול.

בהפטרה רמזים רבים לפסח הממשמש ובא. הנביא מלאכי מבשר את בשורת הגאולה לעתיד לבוא. מיכה הנביא אומר על גאולת העתיד: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות." ואמרו חז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל. הבשורה על גאולת מצרים הייתה בשבת לפני הפסח, ובדומה לכך אנו קוראים בשבת שלפני הפסח את בשורת גאולת העתיד.

בפסח נידון העולם על התבואה. כאשר מביאים בני ישראל מעשר, הם מתברכים. ודרשו במדרש: "עשר תעשר - עשר בשביל שתתעשר". ובנבואה הנקראת להפטרה, קורא מלאכי: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר, יהי טרף בביתי, ובחונני נא בזאת אמר ה' צבאות, אם לא אפתח לכם את ארובות השמים, והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

בבלי תענית דף ט' ע"א למדנו: אשכחיה ר' יוחנן לינוקא דריש לקיש (מצא ר' יוחנן ילד, תלמיד) אמר ליה: אימא לי פסוקיך. אמר לו עשר תעשר - עשר בשביל שתתעשר. אמר ליה: מנא לך (מנן לך)? אמר ליה: זיל נסה. (לך נסה). אמר ליה: ומי שרי (מותר) לנסוייה להקב"ה, והכתוב לא תנסו את ה' אמר ליה: הכי אמר ר' הושעיה חוץ מזו - שנאמר: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר, ובחונני נא בזאת."

כידוע בערב פסח מתקיימת מצוות ביעור המעשרות וידידי המעשרות, ועל כן מובנת קריאת הפסוק 'הביאו את כל המעשר אל בית האוצר' כהכנה לפסח.

ליל הסדר הוא החג המשפחתי ביותר מכל החגים. האב חייב לקיים מצוות והגדת לבנך. הפסוק: המסיים את ההפטרה מתאר את תפקידו של אליה הנביא: "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", פסוק מתאים לקריאה לפני ליל הסדר.

"שבת" – זכר או נקבה?

ואולם השאלה הנדושה שאנו שואלים כמסורת כנראה שאינה שאלה. שבת היא אמנם שם נקבה כפי שאנו מוצאים בפסוק:

(טו) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט לְעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְדֹרֹתָם בְּרִית עִלְמָּה: (יז) בְּיַמֵּינוּ וּבְיַמֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לְעַלְמָּה כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׂ. (שמות ל"א טז-יז).

אך שבת היא גם קיצור מיום השבת. זְכוּר אֶת יוֹם הַשְּׁבֻט לְקַדְּשׁוֹ. (שמות כ"ז). ולפיכך בתפילה אנו אומרים גם וינוחו בה (בערבית) אך גם וינוחו בו (בשחרית), ואנו מברכים איש את רעהו בשבת שלום ומבורך ולא ומבורכת.

גם התשובה אינה לגמרי מדויקת. **לפי מנהג תימן אין קוראים הפטרה זו, כיוון שהרמב"ם אינו מזכירה, ובכל זאת השבת מכונה שבת הגדול.** מקור הכינוי לשבת שלפני הפסח אינו ברור. ולפיכך ניתנו טעמים רבים לכינוי הזה.

הגדול שבקהילה דורש

יש המבארים כי השבת נקראת כך משום שהגדול בקהילה, כלומר רב הקהילה דורש דרשה גדולה מענייני הפסח ודיניו. יש מי שמוסיף כי הדרשה הייתה ארוכה מאד, ונמשכה עד אחרי חצות יום, ולפיכך נראה להם יום השבת גדול וארוך.

נהנו בשבת הגדול להוציא בדרשה חובת ציבור. וזהו אחד מן הטעמים שנקרא "שבת הגדול", על דרך שנקרא יום כיפורים

"צומא רבה", לפי שמאריכין בו בתפלה ובתחנונים, כך מאריכין כאן בדרשות, משום דנפיש וחמירי הלכות פסח. והפייטן קאמר "להוציא חובת ציבור", אלמא דחובה היא לדרוש. ולעולם דורשים בשבת הגדול כשאין ערב פסח חל בו, דאז צריכין להקדים ולדרוש. ועמדו רבותינו הפייטנים ותיקנו את סדרם דרך כללות בקוצר, והיה בו די לראשונים. שוב נתמעטו הלבבות, ועמדו פרשנים כגון הר"ר שמואל מפלייזא פי' הפיוט ד"אלהי הרוחות", וגדול א' פי' הפיוט ד"אדיר דר מתוחים". וסמכינא אהא דכל בעל בית ילמוד הסדר, ובעו"ה מרוב טרדות ומיעוט הלבבות גם זה לא נעשה.

לזכר הנס של לקיחת הפסח

במסורת האשכנזית הסבר אחר לשם שבת הגדול: רש"י כורך את השם בשבת שלפני יציאת מצרים. בני ישראל נצטוו לקחת בעשור לחדש ניסן שה תמים, ולשמרו עד ליום ארבעה עשר לחדש, לשם קרבן פסח. העשירי לחדש ניסן של יציאת מצרים היה שבת. המצרים ניסו לפגוע בהם ולא עלה בידם. לזכר הנס הגדול קבל היום את התואר הגדול.

זה לשון ספר הפרדס המיוחס לרש"י ולשון סידור רש"י סימן שנ"ב:

שבת שלפני הפסח נהגו בני אדם לקרוא אותו 'שבת הגדול', ולא ידעו על מה הוא גדול מכל שבתות השנה, אלא לפי שניסן שבו יצאו ממצרים חמישי בשבת היה, כדאמרינן בסדר עולם, ומקחו של פסח מבעשור היה, בשבת שלפני הפסח. אמרו בני ישראל: הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלוננו? אמר להם הקב"ה: עתה תראו הפלא אשר אעשה לכם. הלכו ולקחו איש איש את פסחו להיות להם למשמרת עד ארבעה עשר יום. כשראו כן המצרים היו רוצים לקום ולנקום מהם, והיו מעיהן מחותכין, ובאש נדעכין, ונידונין בייסורין ובחוליים רעים, ולא הזיקו לישראל. ועל שם שנעשו בו ניסים לישראל נקרא שבת שלפני הפסח 'שבת הגדול'. מפי רבי אברהם נוחו עדן.

גם בתוספות מסכת שבת דף פז עמוד ב ד"ה ואותו יום חמישי בשבת היה כו' - ואם כן ברביעי שחטו פסחיהם ונמצא בשבת שעברה לקחו פסחיהן, שאז היה בעשור לחדש. ועל כן קורין אותו שבת הגדול, לפי שנעשה בו נס גדול כדאמרינן במדרש (שמות רבה תנחומא פ' בא) כשלקחו פסחיהם, באותה שבת נתקבצו בכורות אומות העולם אצל ישראל, ושאלום למה היו עושין כך. אמרו להן זבח פסח לה', שיהרוג בכורי מצרים. הלכו אצל אבותיהם ואל פרעה לבקש ממנו שישלחו ישראל, ולא רצו. ועשו בכורות מלחמה, והרגו מהן הרבה. הה"ד למכה מצרים בבכוריהם. (הטעם שהובא בספר הפרדס מוזכר גם במקורות אלה: מחזור ויטרי (סימן רנט), ספר האורה (חלק ב' סב) דין שבת הגדול, טור אורח חיים (סימן תל), בית יוסף אורח חיים סימן תל)

"גדול" – שנתחייב במצוות

כאשר קטן נכנס למצוות הוא הופך להיות גדול. המצווה הראשונה שנצטוו ישראל הייתה: "בעשור לחדש הזה - ויקחו להם איש שה לבית אבות". עם ישראל הפך להיות 'גדול מצווה ועושה'.

וכך אומר רבי דוד בן יוסף אבודרהם, מחכמי ישראל בספרד במאה הארבע עשרה בספרו 'פירוש הברכות והתפילות': שלכך נקרא שבת הגדול שהוא שבת ראשון שנכנסו למצוות.

"גדול" – בגלל ראשון של פסח הקרוי "שבת"

יש המבארים כי השבת נקראת השבת הגדול כיוון שאחריה יו"ט ראשון של פסח המכונה אף הוא לפי מסורת חכמים "שבת". "וספרתם לכם ממחרת השבת". כנגד הצדוקין המכחישים את מסורת חכמים, וקובעים כי ממחרת השבת היא שבת ממש, מכנים את השבת שלפני פסח שבת הגדול, לציין שלאחריה יבוא יום שבת נוסף, שבת קטן.

בסידור העתיק לפי מנהג קורפו נקראת גם השבת שלפני חג השבועות "שבת הגדול", ויש בו "סדר לשבת הגדול של שבועות".

טור זה נתרם ע"י אייל בוסה הי"ד לברכה ולהצלחה, לו ולמשפחתו. ולעילוי נשמת סבו המנוח הרב חיים בן ר' שלום בוסה זצ"ל.

”שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום”

שאלה: מקובלנו כי ”שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום”. מהם גדריה של הלכה זו?

תשובה:

שתי תקנות

בגמרא במסכת פסחים (ו,א) מובאת מחלוקת תנאים בברייתא: ”שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, רבן שמעון בן גמליאל אומר: שתי שבתות”.

הגמרא מנסה לבאר את טעמי התנאים ומציעה סימוכין מן התורה לכל אחת מן השיטות - פסוקים שבהם משה מורה הלכות פסח לעם (במדבר ט,ו-ז; שמות יב,ב).

לעומת זאת, במסכת מגילה (לב,א) מובא כי התקנה היא לשאול ולדרוש ביום עצמו - ”משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג”.

הדרך הפשוטה ליישב את שתי הברייתות היא שמדובר בשתי תקנות. במגילה מדובר על תקנת משה שהיא חלק מתקנות קריאה בתורה ובמקראי הקודש מהווה חלק מקדושת היום לדרוש בענינו של יום. והתקנה השנייה, שזמנה אינה מצוין, היא לשאול ולדרוש בהלכות הפסח קודם הפסח, וזאת על מנת לדעת את ההלכות.

לחכמים או לכל יחיד

על פי ההבנה שראינו קודם, שתי התקנות נוגעות ליחיד.

לעומת זאת, הירושלמי (תחילת פסחים) מציג את החובה ללמוד את ההלכות במהלך היום כחובה על הכול ואת הברייתא המדברת על לימוד לפני החג במתייחסת לחכמים שבבית הוועד: ”שואלין בהלכות הפסח בפסח הילכות עצרת בעצרת הילכות חג בחג. בבית וועד שואלין קודם לשלשים יום רבן שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות”.

בית הוועד הוא מקומם של החכמים והם נדרשים לדעת מוקדם יותר על מנת שיוכלו להשיב לשואלים.

הסבר דומה מופיע אצל כמה ראשונים (ר”ן, רשב”א ומאירי) שאף הוסיפו על כך את דברי התוספתא בסנהדרין (ז,ז) על החובה להקדים את ”השואל כעניין” שאותה פירשו כחובה לענות למי ששואל על הלכות רלוונטיות.

אם אכן הדגש בלימוד המוקדם הוא בשאלות מהציבור מסתברת גירסת הר”ף שגורס רק ”שואלין בהלכות” ומשמיט ”דורשין”. דברים דומים כתבו בספר אור-חדש (פסחים) ובטורי-אבן (מגילה) שהדגישו כי דברי משה שלשים יום קודם לפסח שני היו בתגובה לשאלת הטמאים.

ייחודה של התקנה לפסח

הטור (תכט) נקט בדרך אחרת והסביר כי הדין של שלשים יום רלוונטי רק לפסח בגלל שלשים יום לפניו מתחילה חובת הביעור, ואילו בשאר החגים ההלכות רלוונטיות רק באותו היום.

בדומה לטור, הבית-יוסף נוקט בשלוש דרכים המצמצמות את דין השלושים יום רק לפסח. ראשית, הוא מסביר כי פסח הינו חג

המרובה בהכנות ובהלכות הנוגעות להכנות אלו ולכן יש להקדים לו לימוד: ”דדיני פסח על כל פנים צריך להודיעם לעם קודם

לפסח שלשים יום כדי שיהיה להם שהות רב להתעסק בטחינת החיטים ואפיית מצה והגעת כלים וביעור חמץ”. במיוחד אמורים הדברים משום שלא נעשה קודם הפסח לא יכול להיעשות כהלכה בתוך ימי החג.

על ריבוי ההלכות מוסיף הבית יוסף את העובדה שלאור הטרחה הרבה בענייני פסח אין לאדם אפשרות ללמוד את ההלכות בחג או בערב, מה שאין כן בסוכות או עצרת: ”עוד שאין טרחת סוכה ולולב מרובה ודיין להתעסק בהם בערב החג ומשום הכי לא בעי לשאול ולדרוש בהלכותיו כל כך זמן קודם”.

לשיטתו, בהלכות סוכות די לעסוק ימים סופרים קודם החג, ובשבועות אין הלכות מיוחדות.

בחג עצמו, מבאר הב”י, עוסקין בטעמי היום ובהלכות המותר והאסור ביום טוב ועניין זה שווה בכל המועדים: ”והא דתניא ששואלין בהלכות פסח בפסח והלכות חג בחג היינו לדרוש בטעמים שבעבורם נצטוינו במועד ההוא וגם כן לדרוש בדברים שאסור ומותר לעשות ביו”ט”.

הסבר שלישי מצמצם (בעקבות הגמרא בע”ז ה,ב) את דין שלשים יום לענייני קרבן פסח שממנו ומבדיקת מומו השתלשל כל ההכרח בלימוד מוקדם: ”מפני הקרבן כדי לבדוקו ממומין... שיהא שהות לכולם ליקח להם קרבנות בדוקים ממומין ואף על גב דהשתא בעוונותינו אין לנו קרבן כיון דבזמן שהיה קרבן התקינו שיהו דורשין שלשים יום קודם תקנה לא זזה ממקומה”.

לפי דרך זו, בשלושים הימים שקודם הפסח צריך לעסוק בהלכות קרבן פסח, וכן אנחנו נוהגים בקהילת עתניאל.

השו”ע פסק את דין שלשים יום לחג הפסח בלבד והמגן אברהם הרחיבו גם לשאר הרגלים.

הרמב”ם הביא את תקנת משה בהלכות תפילה (יג,ח) וראה אותה חלק ממצוות תלמוד תורה המבוטאת בקריאת התורה ולא הביא את דין שלשים יום קודם הפסח.

סיכום

ההנהגה הראויה היא שהחל מפורים יעסקו מחד בקרבן הפסח ומאידך, בהלכות הרלוונטיות למעשה. בנוסף, בכל רגל ורגל חלה חובה לשאול ולדרוש בהלכות היום כחלק מתקנות משה ללימוד התורה. (הרב רא”ם הכהן ישיבת עתניאל)

מדרשים לפרשה

”אֵשׁ תָּמִיד תִּקְדַּח עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֵּה” (ויקרא ו ו) השל”ה הקדוש מביא בשם הקדוש ר’ משה קורדובירו; שסגולה נפלאה להנצל מהרהורי עברה, לומר פסוק זה; ”אֵשׁ תָּמִיד תִּקְדַּח עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֵּה”.

ה”כתב סופר” מוצא רמז לסגולה הנפלאה בעצם משמעות דברי הפסוק. וכך הוא מבאר; כל מי אשר בלבו יוקדת אש תמיד לה’, ופועם בו הרצון לקיים את מצוותיו, ה’ עוזר לו שינצל ממחשבה זרה מחשבת פגול. ומכל שכן שלא יבוא לעשות עבירה בפועל, כמו שאמרו חז”ל; ”מצוה מגינה ומצילה”.

וזה מה שכתוב; ”אֵשׁ תָּמִיד תִּקְדַּח עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֵּה”. המזבח הלוא הוא האדם עצמו, שהוא מזבח אדמה. ומשם, ממקום המזבח, נוצר האדם הראשון, כמו שמבואר בפירוש רש”י בפרשת ”אבראשית”. ולפיכך, ”לא תִכָּבֵּה” האש. הבא ליטהר מסייעין אותו. והמקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מאש מזבח של מעלה.

טור זה נתרם לעילוי נשמת מזל אושרת שער ז”ל תנצב”ה

חידון לפרשת צו ושבט הגדול

שאלות

- 10 טעמים יש לשם "שבט הגדול". ציין 3 מהם.
- לאילו ממועדי ישראל נצמד התואר קטן?
- בהפטרה כתוב: "הנה אנוכי שולח לכם את אליה הנביא". כמה פעמים מופיע אליה בתנ"ך ומדוע?
- הנביא מלאכי אומר בהפטרתנו: "והיו כל הזדים וכל הרשעה קש". ציין 2 מקורות נוספים לדימוי הרשעים לקש.
- ציין שמות של 5 סוגי מצות.
- מה פירוש המילה: "אפיקומן"?
- אילו דברים בהגדה של פסח קשורים למספר 4?
- מה משותף לחגים: פסח, פורים וחנוכה?
- על איזה קרבן נאמר: "מצות תאכלי"?
- באיזה קרבן מקריבים גם חמץ?

תשובות

- א. ע"ש הנס הגדול שנעשה לבי"ב. בגלל הפסוק בהפטרה: "לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". ג. בגלל דרשת רב העיר = הרב הגדול.
- יום כפור קטן = ערב ראש חודש ב. פורים קטן
- 6 פעמים כנגד 6 פעמים יעקוב עם ו'. המספר 6 בא ללמדנו שאליהו יבשר את הגאולה באלף ה' 6 וגם ו' החיבור כלומר שאליהו יבשר את ביאת המשיח רק כאשר עם ישראל יתחבר ויתאחד!
- א. תהילים פרק א': : לא כן הרשעים כי אם כמוך אשר תדפנו רוח " ב. הנביא עובדיה אומר: "והיה בית יעקב לאש ובית עשו לקש" (אי 18)
- סוגי מצות: שמורה, שרויה, עשירה, עבודת יד, עבודת מכונה.
- מילה בארמית שפירושה: אפיקו = הוציאו מנא = כלים. או אפיקו קמן = הוציאו לפנינו.
- 4 קושיות, 4 בנינים, 4 כוסות, 4 לשונות גאולה, 4 אמהות.
- המלה אור משותפת: בפסח=לבי"י היה אור בכל מושבותם", בפורים "ליהודים היתה אורה ושמחה" חנוכה= חג האורים
- קרבן מנחה.
- קרבן תודה.

הודעה בדבר סיום מסכת

בסיעתא דשמיא ובשעתו"מ, זוכים אנו לסיים מסכת נוספת ("סוכה"), בסעודת מצוה. ולהתחיל בחדשה מסכת "ביצה".

ברכות ללומדים המתמידים וגם לנשים התומכות והמעודדות ואף לתומכים כ"זבולון". "חפץ ד' בידיכם יצלח..." "וישראל עושה חייל..."

וכל החפצים להצטרף לחבורה ולהסתופף באהלה של תורה ולזכות לאורה, גם ברוכים יהיו.

השיעור בימי שני וחמישי משעה 18:30 עד 19:30 בביהכ"ס "גינת אגוז". רמת חן נתניה

ברכות לרפואה שלמה ברמ"ח אבריה ושס"ה גידיה, למזל בת סוזי הי"ו, ויקויים בה מקרא שכתוב: אל נא רפא נא לה. אכ"ר.

תרומות וחסויות, קודש להוצאת העלון יתקבלו בברכה וכל המזכה את הרבים זכות הרבים תלויה בו. לתרומות, חסויות והפצה נא לפנות לעו"ד יאיר בויסי טל. 052-2545521

שבת שלום

פרפראות

"זאת תורת העלה היא העלה על מוקדה"

אמרו חכמים: "כל המתגאה אינו נידון אלא באש, שנאמר: 'זאת תורת העולה – היא העולה על מוקדה' (ויקרא רבה ז, ו).

ועוד אמרו חכמים: "תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית" (סוטה, ה"א) ומפרש רש"י: "צריך שיהיה בו מעט גאוה, שלא יהיו קלי הראש מסתוללים בו, ויהיו דבריו מתקבלים עליהם בעל כורחם".

וקבעו חכמים: "במקום שאין מכירים אותו, מותר לו לאדם להודיע על עצמו ולומר: 'אני תלמיד חכם צורבא-דרבנן, והקדימו את דיני לשל האחרים, בשביל כבוד תורתך'".

רמז לכך: "זאת תורת העולה" – במה יתגאה תלמיד חכם? ב"זאת התורה". (שם).

והרבי מקוצ'ק אמר: חז"ל התיירו לתלמיד חכם, שתהיה לו שמינית שבשמינית של גאוה, הצרה היא, שהרבה תלמידי חכמים אינם יודעים חשבון.

ועל אלה שמוגימים בניפוח עצמי נאמר בויקרא רבה (צו): "אין עולה באה לכפר אלא על גסי הרוח". לפיכך נאמר בהם: "צו את אהרן ואת בניו", ללמדנו, שבעיקר צריכים להיזהר בזה אנשים גדולים וחשובים, הם ובניהם. (עפ"י ה"כתב סופר")

"ולבש הכהן מזו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו"

"כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט – עבודתו פסולה". כי אסור לאדם גדול ל"שחוק" בענווה יתירה. (הספרי). וב"ילקוט שמעוני" אומר, "שלא ילבש בגדי חול עימהן", כלומר, שהכהן לא ישתמש בבגדי הקודש לענייני חולין, שלא ינצל את בגדי הקודש ומעמדו למטרות שאינן קדושות.

"והרים את הדשן"

ביום הקדוש ביותר – יום הכיפורים, במקום הקדוש ביותר – קודש הקודשים, מתחיל הכהן הגדול את עבודת הקודש (סדר העבודה) ב...הרמת הדשן, כלומר, בהורדת האפר מעל המזבח. ללמדנו, שאת עבודת הקודש יש להתחיל מהדברים הפשוטים. מלמטה. כך גם בעבודת הקודש – החינוך.

זאת ועוד. את הרמת הדשן מבצע הכהן הגדול בעצמו, לא עוזריו השונים. ללמדנו: שאין מלאכה בזויה. ואומר על כך רבי שמחה בונים מפשיסחה: התורה חששה, שהכהן הגדול בקודש הקודשים ביום הכיפורים יעסוק רק בעניינים הרוחניים הנשגבים, וישכח להתפלל על העניינים ה"פשוטים", הגשמיים, פרנסתם של ישראל וצרכיהם ה"פשוטים" האחרים. לפיכך נצטווה הכהן הגדול, שעם היכנסו לקודש הקודשים, יחליף את בגדי הכהונה בבגדים פשוטים, ויתחיל דווקא בעבודת חולין הכי פשוטה. אז, ודאי יזכור, כי "מרובים צרכי עמך".

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"

אמרו חכמינו: "המוריד גחלת מעל גבי מזבח וכיבה – חייב" (זבחים צא, ב). אם מכבה גחלת מעל המזבח הגשמי עובר בלאו: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", קל וחומר למכבה גחלת רוחנית עליונה, מעל המזבח הרוחני. אדרבא, צריך להוסיף "אש מן ההדיוט" – בטוב טעם ובשכל טוב, באור תורה ונר מצווה, כדי שתהא עולה ומוסיפה כוח וגבורה, בכל דרגות החיים. (הרב אברהם יצחק הכהן קוק).

כי שבעת ימים ימלא את ידכם. "ימלא' אתי' ידכם" סופי תיבות "אמת", רמז שההולך בדרך האמת אינו מפסיד, אלא אדרבה ידיו מלאים בהרחבה גדולה.

בסוף פרשת "צו" כתוב שיש 96 פסוקים, בגימטריה "צו". אמנם באמת יש 97 פסוקים, וזה גימטריה צו עם הכולל.

טור זה נתרם ע"י וואשדי אברהם הי"ו לברכה והצלחה, לבריאות טובה, ורפואה שלמה, לו ולכל משפחתו הי"ו. ויקויים בו מקרא שכתוב "וכל אשר יעשה יצליח". אכ"ר.